

გიორგი თუმანიშვილი

**სისხლის სამართლის
პროცესი**

ზოგადი ნაწილის მიმოხილვა

თბილისი, 2014
გამომცემლობა „იურისტების საყვარო“

GIORGI TUMANISHVILI

STRAFPROZESS

Grundriss des Allgemeinen Teils

TBILISI, 2014

PUBLISHING HOUSE „LAWYERS WORLD“

წიგნი გამოიცა საერთაშორისო სამართლებრივი
თანამშრომლობის გერმანული ფონდის (IRZ)
ფინანსური მხარდაჭერით.

Dieses Buch wurde mit finanzieller Unterstützung der Deutschen
Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e.V.
(IRZ) verlegt.

რედაქტორი

გიორგი გიორგაძე

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსი-
ტეტის იურიდიული ფაკულტეტის
დოქტორანტი,

ამერიკის იურისტთა ასოციაციის
„სერთიფიცირებული ტრენერი
სისხლის სამართლის პროცესში“ -
ექსპერტი

ყველა უფლება დაცულია. ამ წიგნის არც ერთი ნაწილი (ეს იქნება ტექსტი,
ფოტო-ილუსტრაცია თუ სხვა) არანაირი ფორმით და საშუალებით (იქნება
ეს ელექტრონული თუ მექანიკური), არ შეიძლება გამოყენებულ იქნას ავტო-
რის წერილობითი ნებართვის გარეშე.

საავტორო უფლებების დარღვევა ისჯება საქართველოს კანონმდებლობით.

© გიორგი თუმანიშვილი, 2014

© გამომცემლობა „იურისტების სამყარო“, 2014

გამომცემლობა „იურისტების სამყარო“

თბილისი, მ. კოსტავას №75; ტელ.: 238 35 99; 557 51 51 34

E-mail: Lawyers.world@yahoo.com;

<https://www.facebook.com/PublishingHouseLawyersWorld>

ISBN 978-9941-9354-4-2

ექვნება
პროფესორ რევაზ გოგუელიძის
ნათელ ხსოვნას

წინათქმა

უკანასკნელ წლებში საქართველომ ევროპასთან ინტეგრაციის გზაზე არაერთი დემოკრატიული რეფორმა განახორციელა, მათ შორის სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სფეროში. „ევროპის სამეზობლო პოლიტიკაში“ საქართველოს ჩართვის შემდეგ, იგი გამუდმებით ცდილობს დაუახლოვოს საკუთარი კანონმდებლობა ევროკავშირის ნორმებს და სტანდარტებს. ამ მხრივ მნიშვნელოვან ამოცანას წარმოადგენს ადამიანის უფლებების და ფუნდამენტური უფლებების დამცველი დემოკრატიული ინსტიტუტების გაძლიერება საქართველოს მიერ აღებული საერთაშორისო ვალდებულებების შესაბამისად, რაშიც სასამართლო სისტემის რეფორმირებასთან ერთად სისხლის სამართლის საპროცესო ინსტიტუტების ახლებურად განსაზღვრაც მოიაზრება. რამდენადაც სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობა წარმოადგენს ქვეყნის დემოკრატიულობის მნიშვნელოვან საზომ ინსტრუმენტს, დღის წესრიგში დადგა ძველი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის თანამედროვე, ადამიანის უფლებებზე ორიენტირებული საპროცესო კანონმდებლობით ჩანაცვლება. ამ მიზნით შემუშავებულ იქნა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის რამდენიმე პროექტი. თავდაპირველად შემუშავებულ იქნა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის პროექტი, რომელიც ახლოს იდგა კონტინენტური ევროპის ქვეყნებში მოქმედ სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობასთან და კარგად პასუხობდა ევროპულ სტანდარტებს. მიუხედავად ამისა, განმეორებით მოხდა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის პროექტის შემუშავება, რომელიც განსხვავებით წინა პროექტისგან, ორიენტირებულია ანგლოსაქსონური სამართლებრივი სისტემის მქონე ქვეყნებში მოქმედ სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობაზე და ამდენად იზიარებს ე.წ. „ადვერსატორული“, „მხარეთა“ პროცესის ტრადიციებს. კანონმდებელმა 2009 წლის 9 ოქტომბერს მიიღო ეს უკანასკნელი პროექტი, რომელიც ამოქმედდა 2010 წლის 1 ოქტომბერს.

ახალ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსს საფუძვლად უდევს ისეთი პრინციპები, როგორებიცაა სამართლიანი

პროცესი და სწრაფი მართლმსაჯულება, მხარეთა თანასწორობა და შეჯიბრებითობა, მტკიცებულებათა უშუალოდ და ზეპირად გამოკვლევა, სისხლისსამართლებრივი დევნის დისკრეციულობა და სხვ. კოდექსის სიახლეს წარმოადგენს „ბრალდებულის“ ერთიანი დეფინიციის ჩამოყალიბება და ბრალდებულის სამართლებრივი მდგომარეობის გაუმჯობესება, დისკრეციული სისხლისსამართლებრივი დევნის დანერგვა და მისი ალტერნატიული ფორმების განვითარება (განრიდება, მედიაცია), ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს ინსტიტუტის შემოღება, გამოძიების ეტაპზე გამოძიებლისთვის ან პროკურორისთვის მონმის მიერ ჩვენების მიცემის სავალდებულობის გაუქმება, დაზარალებულის სამართლებრივი მდგომარეობის ახლებურად განსაზღვრა. კოდექსის მნიშვნელოვან სიახლეს წარმოადგენს აგრეთვე მტკიცებითი სტანდარტების დანერგვა და მტკიცებულებების დასაშვებობის ახლებური კრიტერიუმების დადგენა.

აღნიშნული სახელმძღვანელო წარმოადგენს იმ სასწავლო/სალექციო მასალის გადამუშავებულ და განვრცობილ ვარიანტს, რომელსაც 2010 წლიდან მოყოლებული დღემდე ამონარიდების სახით ვაძლევდი ჩემს სტუდენტებს, რაც მათ ნაწილობრივად უწევდა დახმარებას სისხლის სამართლის პროცესის სასწავლო კურსის გავლაში და ახალი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის ცალკეული ინსტიტუტების შესწავლაში. სასწავლო მასალა ვრცელდებოდა ელექტრონულად სხვადასხვა ვებგვერდების მეშვეობით და ამდენად, იგი ხელმისაწვდომი იყო სტუდენტების ფართო წრისთვის. სახელმძღვანელო სთავაზობს მკითხველს სისხლის სამართლის პროცესის ზოგადი ნაწილის მიმოხილვას. მასში მიმოხილულია ის ძირითადი პრინციპები, რომლებზეც თანამედროვე ქართული სისხლის სამართლის პროცესი ბაზირებს. სახელმძღვანელოში მნიშვნელოვანი ადგილი აქვს დათმობილი სისხლის სამართლის პროცესის მონაწილეებს. მიუხედავად იმისა, რომ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის თანახმად, პოლიცია არ წარმოადგენს სისხლის სამართლის პროცესის მონაწილეს, სახელმძღვანელოში გარკვეული ადგილი მაინც აქვს დათმობილი პოლიციის როლს სისხლის სამართლის პროცესის ფარგლებში. მნიშვნელოვანია, რომ სტუდენტებს, რომლებიც გადიან სისხლის სამართლის პროცესის სალექციო კურსს, გააჩ-

ნდეთ მინიმალური ინფორმაცია პოლიციის ამოცანებისა და ფუნქციის შესახებ. სახელმძღვანელოში განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია მტკიცებითი სამართლის ძირითად ასპექტებზე. მასში გადმოცემულია თანამედროვე სისხლის საპროცესო სამართალში განვითარებული ის ძირითადი თეორიები, რომლებიც გამოიყენება მტკიცებულებათა დასაშვებობის საკითხის გადაჭრისას. მიმოხილულია აგრეთვე ის ცალკეული შემთხვევები, სადაც სადავო და პრობლემატურია მოპოვებული მტკიცებულებათა ბედის გადაწყვეტა. რამდენადაც მოქმედი სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობა მტკიცებულებათა დასაშვებობის ნაწილში იყენებს აშშ-ს სისხლის საპროცესო სამართალში განვითარებულ წესებს, საკითხზე მსჯელობისას გამოყენებულია აშშ-ს სასამართლო პრაქტიკა. სახელმძღვანელოში სხვადასხვა საკითხებთან მიმართებით გაანალიზებულია აგრეთვე ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებები.

განსაკუთრებული მადლიერება მინდა გამოვხატო ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის დოქტორანტის, ამერიკის იურისტთა ასოციაციის „სერთიფიცირებულ ტრენერს სისხლის სამართლის პროცესში“ - ექსპერტ ბატონ გიორგი გიორგაძის (რედაქტორი) მიმართ, რომლის მიერ გამოთქმულმა კრიტიკულმა მოსაზრებებმა, საინტერესო შენიშვნებმა და წინადადებებმა ხელი შეუწყო სახელმძღვანელოს სრულყოფას.

დიდი მადლობა მინდა გადავუხადო ქ. მარნეულის რაიონული პროკურატურის რაიონული პროკურორის მოადგილეს ბატონ, *ელიზბარ გოგრიჭიანს* სისხლის სამართლის პროცესის აქტუალურ და პრობლემურ საკითხებზე საინტერესო დისკუსიებისთვის, პრაქტიკული რჩევებისა და გასაზიარებელი წინადადებებისთვის.

გულწრფელი მადლიერება მინდა გამოვხატო საერთაშორისო სამართლებრივი თანამშრომლობის გერმანული ფონდისა (IRZ) და საქართველოში მისი კოორდინატორის, ბატონ *სულხან გამყრელიძის* მიმართ, რომლის ფინანსური მხარდაჭერითაც მოხდა ამ სახელმძღვანელოს გამოცემა.

მიუხედავად სახელმძღვანელოს მომზადებაზე გაწეული ძალისხმევისა, იგი მაინც ვერ იქნება დაზღვეული გარკვეული

ხარვეზებისგან. მოხარული ვიქნები, თუ მკითხველი სახელმძღვანელოს წაიკითხავს კრიტიკული თვალით და მასში განხილული საკითხების ირგვლივ გამიზიარებს საკუთარ კრიტიკულ მოსაზრებებს და შენიშვნებს, ასევე მომანვდის საინტერესო წინადადებებს მომდევნო გამოცემის სრულყოფისთვის (ელფოსტა: gtumanishvili@gmail.com).

სახელმძღვანელოში გამოყენებული ნორმატიული მასალა გათვალისწინებულია 2014 წლის სექტემბრის მდგომარეობით.

გიორგი თუშანიშვილი, LL.M. (Berlin)

სამართლის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
თბილისი, 2014 წლის სექტემბერი

VORWORT

Auf dem Weg zur Europäisierung Georgiens wurden in den letzten Jahren umfassende Reformen durchgeführt. Besonders hervorzuheben ist die Reform im Bereich der Strafjustiz. Im Rahmen der Europäischen Nachbarschaftspolitik (ENP) ist Georgien bestrebt, die nationale Gesetzgebung an die Normen und Standards der EU anzugleichen. In dieser Hinsicht ist die Stärkung der menschenrechtsschützenden Institute und demokratischen Institutionen nach den Maßgaben der ENP unerlässlich, was neben der Reform der Strafjustiz auch die Neufassung der strafprozessualen Normen erfordert. Denn gerade das Strafverfahrensrecht ist der Seismograph der Staatsverfassung. Daher bestand für den Gesetzgeber die Herausforderung, den alten Strafverfahrenskodex durch eine moderne, an den Menschenrechten orientierte strafprozessuale Gesetzgebung zu ersetzen. Zu diesem Zweck wurden einige Entwürfe (von 2004 und 2009) des Strafprozesskodexes erarbeitet. Einer dieser Entwürfe orientierte sich an in kontinentaleuropäischen Ländern geltenden Strafprozessrecht und entsprach bereits europäischen Standards. Es wurde jedoch ein weiterer Entwurf erarbeitet, der im Unterschied zu Ersterem im Wesentlichen das im anglo-amerikanischen Rechtsraum geltende Strafprozessrecht zum Vorbild hatte und daher weitgehend eine Rechtstradition des „adversatorischen“ Prozesses oder auch Parteiprozesses widerspiegelt. Der Gesetzesentwurf wurde vom georgischen Gesetzgeber am 9. Oktober 2009 verabschiedet und trat am 1. Oktober 2010 in Kraft.

Dem geltenden georgischen Strafverfahrenskodex liegen einige Verfahrensprinzipien zugrunde, wie z.B. das Gebot eines fairen Verfahrens, Beschleunigungsgebot, Waffengleichheit der Prozessparteien, Verhandlungsgrundsatz, Grundsätze der Unmittelbarkeit und Mündlichkeit, oder das Opportunitätsprinzip. Die gesetzlichen Neuerungen umfassen unter anderem folgendes: Einführung des allgemeinen Beschuldigtenbegriffs; Verbesserung der Rechtsstellung von Beschuldigten sowie Neubestimmung der Rechtsstellung des Verletzten; Einführung der Ermessensentscheidung der Staatsanwaltschaft über die Einleitung der Strafverfolgung; Einführung alternativer Formen der Strafverfolgung wie Diversion und Mediation; das Institut des Geschworenengerichts wurde neu geschaffen; Abschaffung der Aussagepflicht für Zeugen, vor Ermittlungsbeamten oder der Staatsanwaltschaft während des Ermittlungsverfahrens. Eine wichtige Innovation des Strafprozesskodexes ist

die Einführung von Beweisstandards und die Neubestimmung der Beweisverwertungsregeln.

Dieses Lehrbuch stellt eine neu bearbeitete und erweiterte Variante der Lehr- und Vorlesungsmaterialien dar, die ich seit 2010 meinen Studierenden auszugsartig bot. Sie haben ihnen bei der Teilnahme am Lehrprogramm des Strafverfahrensrechts und beim Studium der einzelnen Institute des neuen Strafprozesskodexes geholfen. Die Lehrmaterialien wurden elektronisch über verschiedene Internetseiten verbreitet und waren daher einem weiten Kreis Studierender zugänglich.

Das Lehrbuch bietet dem Leser einen Grundriss des Allgemeinen Teils des Strafverfahrensrechts. Es geht dabei auf die wesentlichen Prinzipien ein, auf denen das gegenwärtige georgische Strafverfahrensrecht basiert. Besondere Aufmerksamkeit widmet das Lehrbuch den Verfahrensbeteiligten. Obwohl die Polizei nach dem Strafprozesskodex keinen Verfahrensbeteiligten darstellt, wird die Rolle der Polizei im Rahmen des Strafverfahrens im Lehrbuch in Grundzügen behandelt. Denn es ist wichtig, dass Studierende, die sich mit dem Strafverfahrensrecht befassen, Mindestinformationen über die Aufgaben und Funktionen der Polizei erhalten. Ebenfalls viel Raum nehmen im Lehrbuch die wichtigen Aspekte des Beweisrechts ein. Hier werden die wesentlichen Theorien, die sich im modernen Strafverfahrensrecht etabliert haben und die ihre Anwendung bei der Frage nach der Beweisverwertung finden, behandelt. Darüber hinaus wird auf einige problematische Fälle der Beweisverwertung eingegangen. Sofern das geltende Strafverfahrensrecht im Zusammenhang mit Beweisverwertungsverböten die im US-amerikanischen Strafprozessrecht entwickelten Regeln verwendet, wird bei der Behandlung dieser Fragen US-amerikanische Rechtsprechung dargestellt. Im Lehrbuch sind zudem im Zusammenhang mit verschiedenen Fragestellungen einschlägige Urteile des Europäischen Gerichtshofs für Menschenrechte analysiert.

Mein besonderer Dank gilt Herrn Giorgi Giorgadze (Hrsg.), dem Doktorand an der Juristischen Fakultät der Iv. Javakhishvili-Staatlichen Universität Tiflis und Experte der Assoziation amerikanischer Juristen - „Zertifizierter Trainer für Strafprozess“, dessen kritische Überlegungen, interessante Anmerkungen und Vorschläge zur Vervollständigung dieses Lehrbuches beigetragen haben.

Zu größtem Dank bin ich Herrn Elizbar Gogrichiani, dem stellvertretenden Staatsanwalt der Sadt Marneuli, für interessante Diskussionen

über die aktuellen und problematischen Fragen des Strafprozesses sowie für praktische Ratschläge und nützliche Anregungen verpflichtet.

Ganz herzlich danken möchte ich der Deutschen Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit (IRZ) und ihrem Koordinator in Georgien Herrn Sulkhan Gamkrelidze, die die Veröffentlichung dieses Lehrbuches ermöglicht haben.

Trotz aller Bemühungen um inhaltlich und förmlich möglichst akkurate Ausarbeitung des Lehrbuches können einzelne Mängel nicht ausgeschlossen werden. Ich würde mich darüber freuen, wenn die Leser dieses Buch kritisch lesen und über die im Buch dargestellten Fragestellungen ihre eigene, auch kritische Meinung und Anmerkungen mitteilen würden. Auch interessante Vorschläge zur Verbesserung der nächsten Auflage sind sehr willkommen (E-Mail: gtumanishvili@gmail.com).

Die Gesetzgebung ist im Lehrbuch mit Stand September 2014 berücksichtigt.

Assoz.- Prof. Dr. Giorgi Tumanishvili, LL.M. (Berlin)
Tiflis, im September 2014

რედაქტორისგან

2010 წლის 1 ოქტომბერს ძალაში შევიდა საქართველოს ახალი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი. საპროცესო კოდექსი ქმნის სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობის სისტემას, რომელიც აგებულია, შეჯიბრებითობის, საჯაროობის, მხარეთა თანასწორობის, მტკიცებულებათა უშუალო გამოკვლევის, ბრალდებულის უფლებათა პატივისცემისა და სხვა პროგრესულ პრინციპებზე. კოდექსის მიზანია, საყოველთაოდ ხელმისაწვდომი, სწრაფი, ეფექტიანი და სამართლიანი მართლმსაჯულების სისტემის შექმნა.

ინკვიზიციურობის ელემენტებისგან თითქმის თავისუფალი, წმინდა შეჯიბრებითი პროცესი განსხვავებულად აყალიბებს ბრალდებისა და დაცვის მხარეების ფუნქციებს და მოსამართლის როლს შეჯიბრებითობის პროცესში.

აღრე მოქმედი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის ერთ-ერთ არსებით ნაკლოვანებას წარმოადგენდა მტკიცების მკაფიოდ განსაზღვრული სტანდარტების არარსებობა. ამის საპირისპიროდ, საპროცესო კოდექსში ჩამოყალიბებულია მტკიცებულებისა და მტკიცების წესების ახლებური სისტემა, რომელიც ეყრდნობა ძირითად მტკიცების სტანდარტებს – დასაბუთებული ვარაუდის, მაღალი ალბათობის ხარისხისა და გონივრულ ეჭვს მიღმა (უტყუარი მტკიცებულების) სტანდარტებს.

კოდექსით მთავარი აქცენტი კეთდება შეჯიბრებითობის პრინციპზე დაყრდნობით ღია სასამართლო გამოძიების პირობებში განხილულ მტკიცებულებაზე.

მტკიცების სტანდარტების მნიშვნელობა დამახასიათებელია ანგლო-ამერიკული სამართლის ქვეყნებისათვის და პირდაპირ გამომდინარეობს სისხლის სამართლის პროცესის შეჯიბრებითობის პრინციპიდან. სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსისთვის ობიექტური ჭეშმარიტების დადგენა აღარ წარმოადგენს მთავარ პრინციპს, არამედ ჭეშმარიტება დგინდება მხარეებს შორის კამათის გზით.

მტკიცების პროცესთან დაკავშირებული მთელი რიგი საკითხები საკმაოდ ფართო ინტერპრეტაციის შესაძლებლობას იძლევა და ამ დებულებების მთავარ მიზანს წარმოადგენს სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბება.

საკანონმდებლო ნოვაციას წარმოადგენს სისხლისსამართლებრივი დევნის დისკრეციულობა. საპროცესო კოდექსმა განამტკიცა პირის მიმართ სისხლისსამართლებრივ დევნაზე სახელმწიფოს ექსკლუზიური უფლებამოსილება. ჩამოყალიბდა ბრალდებულის ცნების ერთიანი დეფინიცია, რადიკალურად შეიცვალა დაზარალებულის სტატუსი და უფლებები.

გარდა ამისა, ახალი საპროცესო კოდექსით შემოღებულ იქნა ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო.

მიუხედავად სახელმწიფოსა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ გადადგმული გარკვეული ნაბიჯებისა, ნახსენებ ნოვაციებს სისხლის სამართლის პროცესის მონაწილენი მოუმზადებელი შეხვდნენ, რამაც გამოიწვია საპროცესო კოდექსის მთელი რიგი დებულებების კარდინალურად განსხვავებული ინტერპრეტაცია და კოდექსის პროგრესული დებულებების პრაქტიკაში არასწორი გამოყენება.

გამომდინარე იმ გარემოებიდან, რომ შეზღუდულად მოხდა აკადემიური წრეების ჩართვა სისხლის სამართლის პროცესის შემუშავების დროს და კოდექსით შემოღებული სიახლეები მაინც უცხო იყო ქართული საპროცესო კანონმდებლობისთვის, დღემდე ვერ მოხერხდა ახალი საპროცესო კოდექსის მუხლების ღირებული მიმოხილვა (თუ არ ჩავთვლით ცალკეული ავტორების მიერ დაწერილ მონოგრაფიებს).

ამ ფონზე, სწორედაც რომ განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორის გიორგი თუმანიშვილის მიერ გაწეულ სამუშაოს, რაც წარმოადგენილი ნაშრომის „სისხლის სამართლის პროცესის ზოგადი ნაწილის მიმოხილვის“ შექმნაში გამოიხატა. ნაშრომში განხილულია სისხლის სამართლის პროცესისთვის ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხები, როგორცაა: უდანაშაულობის და თავისუფლების პრეზუმფცია, სისხლისსამართლებრივი დევნის სახელმწიფო მონოპოლიის, მხარეთა შეჯიბრებითობის, სამართლიანი სასამართლო განხილვის პრინციპები. ავტორი საფუძვლიანად მიმოიხილავს სისხლის სამართლის პროცესის მთავარი მოქმედი სუბიექტის-ბრალდებულის უფლებებს, ამ უფლებების პრაქტიკაში რეალიზებასთან დაკავშირებულ პრობლემებს და

ბრალდებულის უფლებების დარღვევის სამართლებრივ შედეგებს. ნაშრომში ასევე მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა პროცესის სხვა მონაწილეების (მონმე, დაზარალებული, გამომძიებელი, პროკურორი) სამართლებრივი მდგომარეობის ანალიზს.

თამამად შეიძლება ითქვას, რომ წარმოდგენილ ნაშრომში ცენტრალური ადგილი დათმობილი აქვს მტკიცებულებათა სახეებს, მტკიცების პროცესს და დაუშვებელ მტკიცებულებებს. მოცემული საკითხები, განსაკუთრებით მტკიცებულებათა შეფასების და დაუშვებელი მტკიცებულებების საკითხები საპროცესო კოდექსში იმგვარად არის ჩამოყალიბებული, რომ ამ კუთხით, მოსამართლის დისკრეციას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. აღნიშნული გულისხმობს, რომ გარკვეულ საკითხებში სიცხადის შეტანა სამოსამართლეო პრაქტიკის ჩამოყალიბებაზე იქნება დამოკიდებული.

ავტორი შედარებით-სამართლებრივი ანალიზით, პრაქტიკული მაგალითების მოყვანით, საზღვარგარეთის ქვეყნების უზენაესი სასამართლოებისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული გადაწყვეტილებების ჩვენებით საფუძვლიანად მიმოიხილავს მითითებულ საკითხებს, რაც კიდევ უფრო მეტ ღირებულებას სძენს წარმოდგენილ ნაშრომს.

გიორგი გიორგაძე

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის
დოქტორანტი,

ამერიკის იურისტთა ასოციაციის „სერთიფიცირებული
ტრენერი სისხლის სამართლის პროცესში“ - ექსპერტი

სარჩევი

წინათქმა	6
VORWORT	10
რედაქტორისგან	13
შემოკლება	32

პირველი თავი

შესავალი სისხლის საპროცესო სამართალში	36
§ 1. მატერიალური და ფორმალური სისხლის სამართალი ...	36
§ 2. სისხლის სამართლის პროცესის მიზნები	37
I. დანაშაულის დასჯის სახელმწიფოს უფლებამოსილების რეალიზაცია	39
II. სამართლებრივი სახელმწიფოსთვის დამახასიათებელი პროცესის უზრუნველყოფა	40
III. სამართლებრივი წესრიგის აღდგენა.....	41
§ 3. სისხლის სამართლის პროცესის სტადიების ზოგადი მიმოხილვა	42
I. გამოძიება.....	42
II. წინასასამართლო სხდომა	43
III. საქმის არსებითი განხილვა სასამართლოში.....	44
IV. სასამართლოს განაჩენის აღსრულება	45
V. სასამართლოს განაჩენის გასაჩივრება	46
VI. ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვა.....	47
§ 4. სისხლის საპროცესო სამართლის წყაროები	47
I. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი და სხვა კანონები.....	48
II. საქართველოს კონსტიტუცია.....	49
III. ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია	50
IV. საერთაშორისო სისხლის საპროცესო სამართალი.....	53
§ 5. სისხლის სამართლის საპროცესო კანონი და მისი მოქმედების ფარგლები	56
I. სისხლის სამართლის საპროცესო კანონის მოქმედება დროში	56

II. სისხლის სამართლის საპროცესო კანონის მოქმედება სივრცეში.....	57
III. სისხლის სამართლის საპროცესო კანონის მოქმედება პირთა წრის მიმართ	58
IV. სისხლის სამართლის საპროცესო კანონის ინტერპრეტაცია და ანალოგიით გამოყენება.....	59

მეორე თავი

სისხლის სამართლის პროცესის ზოგადი პრინციპები

§ 6. პრინციპების ზოგადი მიმოხილვა.....	63
§ 7. სისხლისსამართლებრივი დევნის სახელმწიფო მონოპოლიის (ოფიციალურობის) პრინციპი.....	65
§ 8. ბრალდების (აკუზაციის) პრინციპი.....	67
§ 9. კანონიერების (ლეგალურობის) პრინციპი	68
§ 10. სისხლისსამართლებრივი დევნის დისკრეციულობის პრინციპი	70
§ 11. კანონისმიერი სასამართლოს პრინციპი	73
§ 12. შეჯიბრებითობის პრინციპი.....	74
§ 13. სწრაფი მართლმსაჯულების პრინციპი.....	77
§ 14. უდანაშაულობის პრეზუმფცია.....	80
§ 15. სამართლიანი პროცესის პრინციპი.....	81
§ 16. საქვეყნოობის პრინციპი	83
§ 17. ზეპირობის პრინციპი.....	86
§ 18. უშუალობის პრინციპი.....	86

მესამე თავი

სისხლის სამართლის პროცესის მონაწილეები და მათი

სამართლებრივი მდგომარეობა	89
§ 19. ზოგადი დებულებანი	89
§ 20. სასამართლო	90
I. მოსამართლის დამოუკიდებლობა.....	90
II. მოსამართლის მიუკერძოებლობა.....	91
III. სასამართლოების სისტემა და ორგანიზაცია	92
1. პირველი ინსტანციის სასამართლო	92
1.1. საგნობრივი განსჯადობა და სასამართლოს შემადგენლობა	93

1.2. ტერიტორიული განსჯადობა	94
1.3. მაგისტრატი მოსამართლე.....	95
1.4. ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო	97
2. სააპელაციო ინსტანციის სასამართლო	101
3. საკასაციო ინსტანციის სასამართლო.....	102
§ 21. პროკურორი.....	103
I. პროკურორის ფუნქცია სისხლის სამართლის პროცესში...	103
1. პროკურორი როგორც სისხლისსამართლებრივი დევნის ორგანო.....	104
2. პროკურორი როგორც გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელი.....	104
3. პროკურორი როგორც სახელმწიფო ბრალმდებელი	105
II. პროკურატურის ორგანიზაცია და სისტემა.....	106
1. დევოლუციისა და სუბსტიტუციის უფლებები	108
2. მითითების უფლება.....	108
§ 22. გამომძიებელი და გამოძიების ორგანოები	109
I. გამომძიებელი	109
II. გამოძიების ორგანოები	111
III. საგამომძიებო ქვემდებარეობა.....	112
§ 23. პოლიცია.....	115
I. პოლიციის ორგანიზაცია და ამოცანები.....	115
II. პოლიციის როლი სისხლის სამართლის პროცესში.....	118
§ 24. ბრალდებული და მისი ადვოკატი	122
I. ბრალდებული	122
1. ბრალდებულის ცნება.....	122
2. პირის ბრალდებულად ცნობა.....	123
3. ბრალდებულის სამართლებრივი მდგომარეობა	126
3.1. თვითინკრიმინაციისგან დაცვის პრივილეგია	126
3.2. ადვოკატის ყოლის უფლება.....	128
3.3. ბრალდების შესახებ ინფორმირებისა და საქმის მასალების გაცნობის უფლება	129
3.4. მტკიცებულებების მოპოვების უფლება.....	131
3.5. საქმის გამოძიებასა და სასამართლო განხილვაში მონაწილეობის მიღების უფლება	132
3.6. გასაჩივრების უფლება	133
3.7. ბრალდებულის მოვალეობები.....	133

II. ბრალდებულის ადვოკატი	134
1. ადვოკატის როლი სისხლის სამართლის პროცესში.....	134
2. ადვოკატის სამართლებრივი მდგომარეობა	135
2.1. სამართლებრივი წესრიგის დაცვის თეორია	136
2.2. მხარის ინტერესების წარმომადგენლის თეორია	137
3. ადვოკატის უფლებები	139
3.1. საგამოძიებო მოქმედებებზე და სასამართლო განხილვაზე დასწრების უფლება	139
3.2. საქმის მასალების გაცნობის უფლება.....	140
3.3. გამოძიების წარმოების უფლება.....	141
3.4. მოწმის დაკითხვისა და აზრის გამოთქმის უფლება... ..	141
3.5. გასაჩივრების უფლება	142
4. ადვოკატის მოვალეობები.....	143
5. ადვოკატის ურთიერთობა ბრალდებულთან.....	145
6. ადვოკატის არჩევა და დანიშვნა	146
6.1. დაცვა შეთანხმებით.....	146
6.2. დაცვა სახელმწიფოს ხარჯზე	147
6.3. სავალდებულო დაცვა	148
§ 25. მონმე.....	150
I. მონმის ცნება.....	150
II. პროცესის სხვა მონაწილე, როგორც მონმე.....	151
III. მონმის ვალდებულებები	155
1. გამოცხადების ვალდებულება	155
2. ჩვენების მიცემის ვალდებულება	156
3. ფიცის დადების ვალდებულება.....	156
4. სხვა ვალდებულებები	157
IV. მონმის ვალდებულებისგან გათავისუფლება.....	158
1. ბრალდებულის ახლო ნათესავი	158
2. პროფესიული საიდუმლოების დაცვის ვალდებულების მქონე პირები	160
V. ჩვენების მიცემის ვალდებულებისგან გათავისუფლება ...	162
VI. მონმის უფლებები და მათი დაცვის პროცესუალური მექანიზმები.....	163
§ 26. დაზარალებული.....	165
I. ზოგადი დებულებანი	165
II. დაზარალებულის ცნება	167

III. პირის დაზარალებულად ცნობა	168
IV. დაზარალებულის სამართლებრივი მდგომარეობა.....	170
1. დაზარალებულად ცნობის შესახებ განცხადებით მიმართვის უფლება	173
2. პროკურორის ცალკეული გადაწყვეტილებების გასაჩივრების უფლება	173
3. სისხლის სამართლის პროცესის მსვლელობისა და საქმის მასალების შესახებ ინფორმაციის მიღების უფლება.....	175
4. სასამართლო სხდომაზე ჩვენების მიცემის უფლება	179
5. ხელახალი ვიქტიმიზაციისგან დაზარალებულის დაცვა.	180
6. დაზარალებულის სხვა უფლებები და მოვალეობები.....	182
§ 27. ექსპერტი	183
I. ექსპერტის ცნება და ამოცანები.....	183
II. ექსპერტის მონვევა	185
III. ექსპერტის უფლება-მოვალეობები.....	186
§ 28. თარჯიმანი.....	187
I. თარჯიმნის ფუნქცია და მისი მონვევა	187
II. თარჯიმნის უფლება-მოვალეობები.....	188
§ 29. სასამართლოს მეგობარი (Amicus Curiae)	189
§ 30. სისხლის სამართლის პროცესში მონაწილეობის	
გამომრიცხავი გარემოებები, აცილება	191
§ 31. სისხლის სამართლის პროცესის მონაწილის დაცვის	
სპეციალური ღონისძიებები	196

მეოთხე ტავი

მტკიცებულება, მტკიცება და დაუშვებელი

მტკიცებულებაში სისხლის სამართლის პროცესში .. 200

§ 32. ზოგადი დებულებანი..... 200

§ 33. მტკიცებულებათა სახეები

I. მტკიცებულებათა კლასიფიკაცია..... 202

II. ცალკეული მტკიცებულებები..... 206

 1. ბრალდებულის ჩვენება..... 206

 2. მონმის ჩვენება

 3. ნივთიერი მტკიცებულება..... 218

 4. დოკუმენტი, როგორც მტკიცებულება

 5. პრეიუდიცია..... 222

§ 34. მტკიცება	225
I. ზოგადი დებულებანი	225
II. მტკიცების პროცესი და მისი სუბიექტები	225
III. მტკიცების საგანი და ფარგლები	231
IV. მტკიცებულებითი (მტკიცების) სტანდარტები	235
V. მტკიცებულებათა თაობაზე ინფორმაციის გაცვლა	238
§ 35. დაუშვებელი მტკიცებულებები	241
I. ინფორმაციის მტკიცებულებად დაშვების აკრძალვის მნიშვნელობა	241
1. ჭეშმარიტების დადგენის ხელშეწყობა	242
2. პროცესის მონაწილეთა კონსტიტუციური უფლებების დაცვა	244
3. სისხლისსამართლებრივი დევნის ორგანოთა დისციპლინირება	244
4. სახელმწიფოს მიმართ ნდობის შენარჩუნება	245
5. სასჯელის პრევენციული მიზნების დაცვა	247
II. მტკიცებულების მოპოვების აკრძალვა და მტკიცებულების გამოყენების აკრძალვა	248
1. ზოგადი დებულებანი	248
2. მტკიცებულების მოპოვების აკრძალვა	249
3. მტკიცებულების გამოყენების აკრძალვა	251
III. მტკიცებულებათა დასაშვებობის საკითხის გადანყვეტა ცალკეულ შემთხვევებში	257
1. ბრალდებულის პროცესუალური უფლებების დარღვევით მოპოვებული მტკიცებულებების დასაშვებობა	257
1.1. ბრალდებულისგან უფლებების განმარტების გარეშე მიღებული ინფორმაციის მტკიცებულებად დასაშვებობა	257
1.2. ადვოკატის ყოლის უფლების დარღვევით ბრალდებულისგან მიღებული ინფორმაციის მტკიცებულებად დასაშვებობა	262
1.3. ბრალდებულის მონაწილეობის გარეშე ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად მოპოვებული მტკიცებულებების დასაშვებობა	262
1.4. დაუშვებელი მეთოდებით ბრალდებულისგან მოპოვებული მტკიცებულებების დასაშვებობა	264
2. მონმის დაკითხვის წესების დარღვევით მოპოვებული	

მტკიცებულებების დასაშვებობა.....	266
2.1. მონმისთვის უფლებების განმარტების გარეშე მიღებული ჩვენების მტკიცებულებად დასაშვებობა	266
2.2. მონმის მიერ საქმის არსებით განხილვამდე მიცემული ჩვენების მტკიცებულებად დასაშვებობა	269
3. ცალკეული საგამოძიებო მოქმედებებისა და ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიების განხორციელების წესების დარღვევით მოპოვებული მტკიცებულებების დასაშვებობა.....	270
3.1. უკანონო ჩხრეკისა და ამოღების შედეგად მოპოვებული მტკიცებულებების დასაშვებობა.....	270
3.2. სფეროთა თეორია („სამი საფეხურის თეორია“) და ფარული საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად მოპოვებული ინფორმაციის მტკიცებულებად დასაშვებობა.....	273
3.3. საიდუმლო თანამშრომლის მიერ მოპოვებული ინფორმაციის მტკიცებულებად დასაშვებობა.....	279
3.4. დანაშაულის პროვოკაციით მოპოვებული ინფორმაციის მტკიცებულებად დასაშვებობა	284
4. საკუთარი ინიციატივით მოქმედი კერძო პირების მიერ მოპოვებული მტკიცებულებების დასაშვებობა	291
IV. მონამღული ხის ნაყოფის დოქტრინა (fruit of the poisonous tree doctrine) და მისი გამონაკლისები	299
1. დოქტრინის წარმოშობა და მისი მნიშვნელობა	299
2. საგამონაკლისო შემთხვევები	302
2.1. დამოუკიდებელი წყაროს გამონაკლისი („independent source exception“)	302
2.2. მტკიცებულების გარდაუვლად აღმოჩენის გამონაკლისი („inevitable discovery exception“)	305
2.3. განწმენდილი (გამოსწორებული) ნაკლის გამონაკლისი („purged taint exception“)	308
2.4. კეთილსინდისიერების გამონაკლისი („good faith exception“)	309
2.5. სხვა საგამონაკლისო შემთხვევები.....	312
2.6. „მონამღული ხის ნაყოფის დოქტრინის“ საგამონაკლისო შემთხვევების საქართველოში გამოყენების შესაძლებლობა	314
V. მტკიცებულებათა დასაშვებობის საერთაშორისო-სამართლებრივი რეგულაცია	315

1. ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია	315
2. კონვენცია წამების წინააღმდეგ	316
3. რომის სტატუტი.....	317
4. საერთაშორისო პაქტი სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ	318
5. მალიორკისა და ტოლედოს 1992 წლის წესები.....	319
VI. დაუშვებელი მტკიცებულებების ნებადართული გამოყენების შემთხვევები	320
VII. შეჯამება	322

მეხუთე თავი

საპროცესო პასუხისმგებლობა სასამართლოში

საპროცესო მოვალეობათა შეუსრულებლობისა და

წესრიგის დარღვევისთვის..... 324

§ 36. საპროცესო მოვალეობათა შესრულების უზრუნველყოფა და საპროცესო პასუხისმგებლობის ფორმები 324

§ 37. საპროცესო პასუხისმგებლობის დაკისრება და მისი აღსრულება 325

მეექვსე თავი

საპროცესო ვადები, ხარჯები, შუამდგომლობა და

საჩივარი..... 331

§ 38. საპროცესო ვადები და ხარჯები 331

I. საპროცესო ვადები..... 331

II. საპროცესო ხარჯები..... 332

1. საპროცესო ხარჯების ცნება

2. ხარჯების ანაზღაურების სუბიექტები

3. ხარჯების გამოანგარიშება..... 336

§ 39. შუამდგომლობა, საჩივარი და მათი განხილვის

ზოგადი წესი..... 336

I. შუამდგომლობის დაყენება და მისი გადაწყვეტა..... 336

II. საჩივარი..... 338

ბიბლიოგრაფია..... 342

INHALTSVERZEICHNIS

Vorwort	6
Vorwort (auf Deutsch)	10
Vom Herausgeber	13
Abkürzungsverzeichnis	32
I. TEIL: EINFÜHRUNG IN DAS STRAFVERFAHRENSRECHT	36
§ 1. Materielles und formelles Strafrecht.....	36
§ 2. Ziele des Strafverfahrens	37
I. Durchsetzung des staatlichen Strafanspruchs.....	39
II. Die Gewährung eines rechtsstaatlichen Verfahrens	40
III. Die Wiederherstellung des Rechtsfriedens	41
§ 3. Allgemeiner Überblick über die einzelnen Verfahrensstadien	42
I. Ermittlungsverfahren.....	42
II. Zwischenverfahren	43
III. Hauptverhandlung	44
IV. Vollstreckung des Urteils.....	45
V. Rechtsmittelverfahren.....	46
VI. Wiederaufnahme des Verfahrens	47
§ 4. Die Rechtsquellen des Strafprozessrechts	47
I. Strafprozesskodex und andere Gesetze	48
II. Verfassung	49
III. Europäische Menschenrechtskonvention	50
IV. Internationales Strafverfahrensrecht.....	53
§ 5. Strafprozessuale Norm und ihr Geltungsbereich	56
I. Zeitliche Geltung.....	56
II. Geltung für Inlands- und Auslandstaten.....	57
III. Geltung für den Personenkreis.....	58
IV. Interpretation und Analogie der strafprozessualen Norm	59
II. TEIL: ALLGEMEINE VERFAHRENSPRINZIPIEN	63
§ 6. Allgemeiner Überblick über die Grundsätze.....	63
§ 7. Das Officialprinzip.....	65
§ 8. Der Anklagegrundsatz.....	67
§ 9. Das Legalitätsprinzip	86

§ 10. Das Opportunitätsprinzip	70
§ 11. Der Grundsatz des gesetzlichen Richters	73
§ 12. Die Verhandlungsmaxime	74
§ 13. Das Beschleunigungsgebot	77
§ 14. Die Unschuldsvermutung	80
§ 15. Das Gebot eines fairen Strafverfahrens	81
§ 16. Der Grundsatz der Öffentlichkeit	83
§ 17. Das Mündlichkeitsprinzip	86
§ 18. Der Grundsatz der Unmittelbarkeit	86

III. TEIL: VERFAHRENSBETEILIGTE UND IHRE RECHTSSTEL- LUNG..... 89

§ 19. Allgemeiner Überblick	89
§ 20. Das Gericht	90
I. Richterliche Unabhängigkeit	90
II. Unparteilichkeit der Richter	91
III. Aufbau und Besetzung der Strafgerichte	92
1. Das Gericht erster Instanz	92
1.1. Die sachliche Zuständigkeit und Gerichtsbesetzung	93
1.2. Die örtliche Zuständigkeit	94
1.3. Der Magistrat-Richter	95
1.4. Das Geschworenengericht	97
2. Das Appellationsgericht	101
3. Das Kassationsgericht	102
§ 21. Der Staatsanwalt	103
I. Die Funktion des Staatsanwaltes im Strafverfahren	103
1. Strafverfolgungsfunktion	104
2. Der Staatsanwalt als Leiter des Ermittlungsverfahrens	104
3. Der Staatsanwalt als Vertreter der staatlichen Anklage	105
II. Organisation und Aufbau der Staatsanwaltschaft	106
1. Devolutions- und Substitutionsbefugnis	108
2. Weisungsbefugnis	108
§ 22. Der Ermittler und Ermittlungsorgane	109
I. Der Ermittler	109
II. Die Ermittlungsorgane	111
III. Die Zuständigkeit der Ermittlungsorganen	112
§ 23. Die Polizei	115

I.	Organisation und Funktion der Polizei.....	115
II.	Die Rolle der Polizei im Rahmen des Strafverfahrens.....	118
§ 24.	Der Beschuldigte und sein Verteidiger.....	122
I.	Der Beschuldigte	122
1.	Der Begriff des Beschuldigten.....	122
2.	Die Erkennung als Beschuldigter	123
3.	Die Rechtsstellung des Beschuldigten.....	126
3.1.	Schutz vor einem Zwang zur Selbstbezeichnung	126
3.2.	Recht auf Verteidigung.....	128
3.3.	Information über die Anklage und Akteneinsichtsrecht.....	129
3.4.	Recht auf Beweisaufnahme.....	131
3.5.	Beteiligungsrecht während des Ermittlungsverfahrens und der Gerichtsverhandlung	132
3.6.	Beschwerde- und Rechtsmittelrecht.....	133
3.7.	Pflichten des Beschuldigten	133
II.	Der Verteidiger	134
1.	Die Funktion des Verteidigers im Strafverfahren	134
2.	Die Rechtsstellung des Verteidigers	135
2.1.	Der Verteidiger als Organ der Rechtspflege.....	136
2.2.	Der Verteidiger als Interessenvertreter des Beschuldigten	137
3.	Rechte des Verteidigers.....	139
3.1.	Anwesenheitsrechte während der Durchführung von Ermittlungsmaßnahmen und der Gerichtverhandlung.....	139
3.2.	Akteneinsichtsrecht.....	140
3.3.	Recht auf eigene Ermittlung	141
3.4.	Recht auf Zeugenvernehmung und Äußerungsrechte.....	141
3.5.	Beschwerde- und Rechtsmittelrecht	142
4.	Pflichten des Verteidigers	143
5.	Kontakt des Verteidigers mit dem Beschuldigten.....	145
6.	Auswahl und Bestellung des Verteidigers	146
6.1.	Auswahl des Verteidigers.....	146
6.2.	Bestellung des Verteidigers auf Staatskosten.....	147
6.3.	Pflichtverteidigung.....	148
§ 25.	Der Zeuge	150
I.	Der Begriff des Zeugen	150
II.	Andere Verfahrensbeteiligte als Zeugen.....	151
III.	Pflichten des Zeugen.....	155

1. Erscheinungspflicht	155
2. Aussagepflicht	156
3. Beeidigungspflicht	156
4. Sonstige Pflichten	157
IV. Aussageverweigerungsrecht	158
1. Nahe Angehörige des Beschuldigten	158
2. Geheimhaltungspflichtige Personen	160
V. Beschränkung der Aussagepflicht	162
VI. Rechte und prozessuale Schutzmaßnahmen des Zeugen	163
§ 26. Der Verletzte	165
I. Allgemeiner Überblick	165
II. Der Begriff des Verletzten	167
III. Erkennung als Verletzter	168
IV. Rechtsstellung des Verletzten	170
1. Anspruch auf Erkennung als Verletzter	173
2. Recht auf Einlegung einer Beschwerde gegen einzelne Entscheidungen des Staatsanwaltes	173
3. Recht auf Information über den Verfahrensgang und Akteninhalt	175
4. Recht auf Aussage vor Gericht	179
5. Schutz des Verletzten vor einer erneuten Viktimisierung	180
6. Sonstige Rechte und Pflichten des Verletzten	182
§ 27. Sachverständige	183
I. Begriff und Aufgabe des Sachverständigen	183
II. Beiziehung des Sachverständigen	185
III. Rechtsstellung des Sachverständigen	186
§ 28. Dolmetscher	187
I. Funktion und Bestellung	187
II. Rechtsstellung des Dolmetschers	188
§ 29. Amicus Curiae	189
§ 30. Voraussetzungen für die Ausschließung der Verfahrensbeteiligten, Ablehnung	191
§ 31. Spezielle Schutzmaßnahmen des Verfahrensbeteiligten	196
IV. TEIL:BEWEISMITTEL, BEWEISVERFAHREN UND BEWEIS- VERWERTUNGS-VERBOTE IM STRAFVERFAHREN	200
§ 32. Allgemeiner Überblick	200

§ 33. Beweisarten.....	201
I. Klassifikation der Beweisarten	202
II. Einzelne Beweismittel	206
1. Die Aussage des Beschuldigten.....	206
2. Die Aussage des Zeugen.....	212
3. Sachliche Beweismittel	218
4. Urkunde als Beweismittel	221
5. Präjudiz.....	222
§ 34. Beweisverfahren	225
I. Allgemeiner Überblick.....	225
II. Beweisverfahren und seine Subjekte	225
III. Gegenstand und Umfang des Beweisverfahrens.....	231
IV. Standards des Beweisverfahrens	235
V. Informationsaustausch über die Beweismittel	238
§ 35. Beweisverbote.....	241
I. Bedeutung der Beweisverbote	241
1. Schutz der Wahrheitsfindung.....	242
2. Schutz der Rechte von Verfahrensbeteiligten.....	244
3. Disziplinierung der Strafverfolgungsorganen	244
4. Wahrung des Vertrauens gegenüber dem Staat	245
5. Sicherung der Strafzwecke.....	247
II. Beweiserhebungs- und Verwertungsverbote	248
1. Allgemeiner Überblick.....	248
2. Beweiserhebungsverbote.....	249
3. Beweisverwertungsverbote	251
III. Sonderfälle der Beweisverbote	257
1. Verwertbarkeit der durch Verletzung von Beschuldigtenrechten erlangten Beweismittel	257
1.1. Informationsgewinnung vom über seine Rechte nicht infor- mierten Beschuldigten.....	257
1.2. Informationsgewinnung durch die Verletzung von Verteidi- gungsrechten des Beschuldigten	262
1.3. Informationsgewinnung durch die ohne Beschuldigtenbetei- ligung durchgeführten Ermittlungsmaßnahmen.....	262
1.4. Informationsgewinnung vom Beschuldigten durch verbote- ne Mittel	264

2.	Verwertbarkeit der durch fehlerhaft durchgeführte Zeugenvernehmung erlangten Beweismittel	266
2.1.	Informationsgewinnung vom über seine Rechte nicht informierten Zeugen.....	266
2.2.	Verwertbarkeit der während des Vorverfahrens abgelegten Zeugenaussage	269
3.	Verwertbarkeit der durch die fehlerhaft durchgeführten Ermittlungs- und Operativ- Untersuchungsmaßnahmen erlangten Beweismittel	270
3.1.	Verwertbarkeit der durch unzulässige Durchsuchung und Beschlagnahme erlangten Beweismittel	270
3.2.	Sphärentheorie („Drei-Stufen-Theorie“) und Verwertbarkeit der durch heimliche Ermittlungsmaßnahmen erlangten Beweismittel.....	273
3.3.	Verwertbarkeit der durch den Einsatz von V-Leute erlangten Beweismittel.....	279
3.4.	Verwertbarkeit der durch die Provokation von Straftaten erlangten Beweismittel.....	284
4.	Verwertbarkeit der von den selbständig handelnden Privatpersonen erlangten Beweismittel	291
IV.	Theorie der Früchte des vergifteten Baumes und ihre Ausnahmen	299
1.	Entstehungsgeschichte der Theorie und ihre Bedeutung....	299
2.	Ausnahmefälle	302
2.1.	Ausnahme der unabhängigen Quelle	302
2.2.	Ausnahme der unvermeidbaren Entdeckung	305
2.3.	Ausnahme des gereinigten Makels	308
2.4.	Ausnahme des guten Glaubens.....	309
2.5.	Sonstige Ausnahmefälle	312
2.6.	Anwendbarkeit der Theorie der Früchte des vergifteten Baumes in Georgien.....	314
V.	Völkerrechtliche Regelungen über Beweisverbote.....	315
1.	Europäische Menschenrechtskonvention	315
2.	Übereinkommen gegen Folter.....	316
3.	Römisches Statut des Internationalen Strafgerichtshofs	317
4.	Internationaler Pakt über bürgerliche und politische Rechte	318
5.	Regeln von Mallorca und Toledo von 1092	319

V. Sonderfälle der Verwertbarkeit von illegal erlangten Beweismitteln	320
VI. Schlussfolgerung	322
V. TEIL: SITZUNGSPOLIZEILICHE MASSNAHMEN FÜR NICHTERFÜLLUNG VON PROZESSIALEN PFLICHTEN UND ORDNUNGSVERSTOSS IM GERICHT	324
§ 36. Gewährleistung der prozessualen Pflichtenerfüllung und einzelne sitzungspolizeiliche Maßnahmen	324
§ 37. Anwendung und Vollstreckung der sitzungspolizeilichen Maßnahmen	325
VI. TEIL: VERFAHRENSFRISTEN, VERFAHRENSKOSTEN, ANTRAG UND BESCHWERDE	331
§ 38. Verfahrensfristen und Verfahrenskosten	331
I. Verfahrensfristen	331
II. Verfahrenskosten	332
1. Begriff der Verfahrenskosten	332
2. Subjekte der Kostenerstattung	333
3. Kostenberechnung	334
§ 39. Antrag, Beschwerde und allgemeine Regeln der Entscheidung	336
I. Antragstellung und Antragsentscheidung	336
II. Beschwerde	338
Literaturverzeichnis	342